

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-254S

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

SYLLABUS

УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ ТА КОНФЛІКТАМИ		BEHAVIOR AND CONFLICT MANAGEMENT	
Шифр за ОП	ФП10	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Соціальні і поведінкові науки	05	Field of Knowledge Social and behavioural sciences	
Спеціальність Економіка	051	Field of Study Economics	
Освітня програма: Управління персоналом і економіка праці		Degree Programme: HR management and labour economics	

PIBHE - 2024

Силабус навчальної дисципліни «Управління поведінкою та конфліктами» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління персоналом і економіка праці» спеціальності 051 Економіка. Рівне. НУВГП. 2024. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26640/>

Розробник силабусу: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Силабус схвалений на засіданні кафедри трудових ресурсів і підприємництва
Протокол №1 від "27" серпня 2024 року

Завідувач кафедри: *Міщук Галина Юріївна, доктор економічних наук, професор.*

Керівник (гарант) ОП: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол №1 від "24" вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор.*

Попередня версія силабусу (06-05-119S)

©Юрчик Г.М., 2024
©НУВГП, 2024

Програма навчальної дисципліни «УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ ТА КОНФЛІКТАМИ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Управління персоналом і економіка праці</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Рік навчання, семестр	<i>3, 6 (денна форма), 5, 9 (заочна форма)</i>
Кількість кредитів	<i>5</i>
Лекції:	<i>26 год. / 8 год.</i>
Практичні заняття:	<i>24 год. / 6 год.</i>
Самостійна робота:	<i>100 год. / 136 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	

	<p><i>Юрчик Галина Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва</i></p>
<p>Вікіситет</p>	<p>https://cutt.ly/I9Wx5FF</p>
<p>ORCID</p>	<p>http://orcid.org/0000-0003-1013-6940</p>
<p>Канали комунікації</p>	<p>g.m.urchik@nuwm.edu.ua https://www.facebook.com/urchikgalua/ +38098-408-9069</p>
<p align="center">Мета та завдання навчальної дисципліни</p>	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Управління поведінкою є формування у студентів компетентностей щодо управління власною поведінкою та поведінкою інших людей, психологічного аналізу особистостей у контексті впливу на їх поведінку, попередження та управління конфліктами, контролю конфліктної ситуації, а також позитивного сприйняття конфлікту і прагматичного його використання.</p> <p><u>Основні завдання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • засвоєння студентами системи знань про детермінанти і механізми впливу на поведінку людей, конфлікти та можливі причини їх виникнення; • оволодіння навичками діагностувати особистості та міжособистісні взаємини в групах на предмет конфліктності; • оволодіння навичками управління власною та поведінкою інших людей, попередження та управління конфліктами в міжособистих відносинах та у системі менеджменту підприємства. 	
<p align="center">Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle</p>	
<p align="center">https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2598</p>	
<p align="center">Передумови вивчення (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)</p>	
<p>Передумовою вивчення даної дисципліни є вивчення навчальних дисциплін ЗП11 Основи психології, ФПЗ Економіка праці, ЗП19 Менеджмент ЗП20 Бізнес-комунікації</p>	
<p align="center">Компетентності</p>	

ІК.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9.Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10.Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12.Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК19. Навики ефективно здійснювати ділові комунікації; розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності; застосовувати методи управління поведінкою та конфліктами.

Програмні результати навчання

ПРН-12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН-22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН-23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН-24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН-30.Ефективно здійснювати ділові комунікації; розуміти та використовувати у професійній діяльності принципи психології; застосовувати методи управління поведінкою та конфліктами.

Структура та зміст освітнього компонента

*Лекції – 26 / 8 год., практичні – 24/ 6 год.,
самостійна робота – 100 / 136 год.*

<i>Розподіл кількості годин, ПРН</i>	<i>Опис освітнього компоненту</i>
МОДУЛЬ 1. ПОВЕДІНКА ЛЮДИНИ: СУТНІСТЬ, ДЕТЕРМІНАНТИ, ФОРМИ ТА МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ	
Тема 1. Сутність, функція та детермінанти поведінки людини	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 6/10 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Сутність та функція поведінки особистості. Детермінанти поведінки людини. Вплив детермінант на поведінку людини.
Тема 2. Теорії, закони та атитюди людини	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/10 год. ПРН – 12,22,23,30	Теорії та закони поведінки людини. Аттитюди поведінки.
Тема 3. Форми поведінки	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/10 год. ПРН – 12,23,24,30	Класифікація форм поведінки. Форми вияву поведінки.
Тема 4. Управління індивідуальною та груповою поведінкою	

лекції – 4 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 10/14 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Механізми управління поведінкою особистості. Психологічні методи впливу на поведінку особи. Маніпулятивний вплив на поведінку особи. Управління власною поведінкою. Засоби впливу на групову поведінку людей.
Тема 5. Мотивація як фактор впливу на поведінку людських ресурсів в організації	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 8/10 год. ПРН – 12,23,30	Інструменти матеріальної мотивації поведінки людей в організації. Інструменти нематеріальної мотивації поведінки людей в організації.
Тема 6. Комунікативна поведінка	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 6/10 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Сутність та форми комунікативної поведінки. Етика та культура комунікативної поведінки.
МОДУЛЬ 2. КОНФЛІКТИ: СУТНІСТЬ, ВИДИ, МЕХАНІЗМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ	
Тема 7. Сутність та типологія конфліктів	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 6/10 год. ПРН – 12,23,30	Сутність та підходи до вивчення конфлікту. Типи конфліктів. Амбівалентність.
Тема 8. Причини та структура конфліктів. Механізм розвитку та наслідки конфліктів	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 12/16 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Причини конфліктів. Структура конфлікту. Механізм розвитку та наслідки конфліктів.
Тема 9. Людина як суб'єкт конфлікту	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 10/14 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Психофізіологічний аспект поведінки людини у конфліктах. Темперамент і конфліктність. Типологія конфліктних особистостей.
Тема 10. Поведінка у конфлікті	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 10/10 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Попередження та вирішення внутрішньо особистих конфліктів. Моделі поведінки людини у міжособистих конфліктах. Способи управління емоціями та зниження агресії в конфлікті.
Тема 11. Управління конфліктами у системі менеджменту підприємства	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 10/12 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Сутність та складові управління конфліктами. Поведінка менеджера у конфлікті. Психологічні методи управління конфліктами.
Тема 12. Попередження конфліктів. Переговори як метод вирішення конфліктів	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 6/10 год. ПРН – 12,22,23,24,30	Методи попередження конфліктів. Переговорний процес та його характеристики. Медіація у вирішенні конфліктів.
Форми та методи навчання	

Форми навчання: традиційні лекції (в т.ч. проблемні та у формі діалогу), практичні заняття.

Методи навчання: навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), тестування, дослідницький, творчий.

Технології навчання і викладання: тренінги, обговорення, мультимедійні презентації, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі.

В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Для опанування даного освітнього компонента необхідно мати доступ до інтернету, інтернет-сайтів, телефон або комп'ютер (ноутбук).

Порядок та критерії оцінювання

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/28552/>

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного контролю знань за ЄКТС.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (залік) 40		Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МК 1	МК 2	
5	8	5	4	4	4	5	5	5	6	5	4	20	20	100

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конкурсах студентських наукових робіт, наукових конференціях, студентських олімпіадах, а також за інші види науково-дослідної роботи – 5 балів.

Усі модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle.

Усі модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Перший та другий модульний контролю містять по 32 запитань різного рівня складності: перший рівень – 26 запитань по 0,5 бала, другий рівень – 5 запитань по 1 балу, третій рівень – 1 запитання по 1,0 бали. Усього – 20 балів.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Проведення поточних і семестрових контролів відбувається відповідно до порядку наведеного у Положенні про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти - <http://surl.li/iujwl>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Молчанова А.О., Воляник І.В., Кондратьєва В.П. Організаційна поведінка. Івано-Франківськ. ЛілеяНВ. 2015. 176 с.
2. Матушкіна М.В. Організаційна поведінка. Старобільськ. 2016. 200 с.
3. Молчанова А.О., Воляник І.В., Кондратьєва В.П. Організаційна поведінка. Навч. посібн. / за наук. ред. А.О. Молчанової. Івано-Франківськ. Лілея-НВ. 2015. 176 с.
4. Організаційна поведінка. Аспекти ефективного підприємництва / П.Д. Дудкін, О.Б. Мосій, О. М. Владимир та ін. Тернопіль. ФОП Паляниця В.А. 2015. 252 с.
5. Основи соціальної психології. підруч. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. К. Талком, 2018. 579 с.
6. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник / Є.Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. Рівне. Перспектива, 2017. 240с.
7. Свидрук І.І., Турянський Ю.І., Миронов Ю.Б. Організаційна поведінка. Підручник. Львів. Видавництво Львівського торговельно-економічного університету. 2022. 352 с.
8. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. посіб. для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України / Г.І. Луцишин. Львів. Вид-во Львів. політехніки, 2015. 200 с.
9. Дуткевич Т. Конфліктологія з основами психології управління. Навч. посіб. перевид. Київ. Центр учб. л-ри. 2016. 455 с.
10. Кіржнер Л. О., Мартиненко М. В., Мангольд О. В. Конфліктологія. Навч. посіб. Харків. ХНЕУ. 2017. 142 с

Додаткова література

1. Берлач А. І., Кондрюкова В. В. Конфліктологія. Навчальний посібник. Київ. Ун-т «Україна». 2017. 203 с.
2. Яремчук С. С. Сучасні теорії в конфліктології. Навч. посіб. Чернівці. Рута. 2018. 72с.
3. Воронкова В.Г. Етика ділового спілкування. Навч.посібник. Львів. Магнолія. 2019. 312 с.
4. Долинська, Л. В. Психологія конфлікту. Навч. посібник. Київ. Каравела. 2016. 304 с.
5. Тимофієва М.П. Психологія спілкування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних закладів освіти України / Тимофієва М.П., Борисюк А.С., Павлюк О.І. Чернівці. 2019. 100 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Тест на визначення типу темпераменту - https://www.eztests.xyz/tests/personality_heyman/
2. Тест «Діагностика рівня конфліктності особистості» - <http://surl.li/xqdzkj>
3. Відео-матеріали про маніпуляції - <https://www.youtube.com/watch?v=Ko3E-rkqAns&t=34s>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач освіти, за бажанням, може поєднати навчання і виконання науково-прикладних досліджень з навчальної дисципліни або професійним спрямування випускової кафедри.

Результати досліджень оприлюднюються на конференціях, круглих столах, конкурсах наукових робіт, як правило, у вигляді публікацій, наприклад у «Студентському віснику НУВГП».

Передбачено додаткові бали за виконання завдань і участь у наукових заходах.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність бути толерантним і емоційно інтелігентним; вміння комунікувати і логічно обґрунтовувати свою позицію; здатність до навчання; вміння налагоджувати контакти; уміння слухати і запитувати, формувати та аргументувати власну думку, приймати рішення; здатність до абстрактного та логічного мислення, аналізу та синтезу; вміння бути критичним та самокритичним; вміння будувати відносини з оточуючими на засадах терпимості та недопущення конфліктів.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані впродовж навчального семестру у якому викладається дисципліна, до початку сесії.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/> Згідно цього документу також реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП - <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення про неформальній та інформальну освіту в НУВГП - <http://surl.li/jznmq>

Організація неформальної освіти в НУВГП покладено на Центр неформальної освіти - <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozidili/centr-neformalnoji-osviti>

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно опановувати (поглиблювати) знання в розрізі навчальної дисципліни (окремих її тем) і наступним їх зарахуванням, використовуючи загальноновизнані освітні платформи (наприклад Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn).

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Практикуючі психологи, медіатори, HR-менеджери.

Правила академічної доброчесності

Пропагування принципів академічної доброчесності в НУВГП передбачається відповідними документами, зокрема Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/10325/> та Кодексом честі студентів - <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

Студенти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилатися на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого студента скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Вимоги до відвідування

Відвідування практичних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковими. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність студент зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних вказівок, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування студентами навчальних занять відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання - <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Консультації з навчальної дисципліни відбувається згідно графіку консультацій як в класичній формі, так і в онлайн форматі (наприклад через GoogleMeet).

Весь матеріал навчальної дисципліни (презентації, відео, методичні вказівки, конспект лекцій та ін.) розміщено на сторінці курсу для їх ознайомлення і доступні у будь-який час.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись студентами на заняттях для виконання практичних та ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними

Лектор Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Автор
Доцент

Галина ЮРЧИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1073
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100